

UA-0121
Third Year B. A. Examination
February / March – 2012
Sanskrit (Principal) : Paper - VI
(धर्मशास्त्र एवं न्यायदर्शन – अनुवादः)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

Instruction :

<p>नीचे दृशावेल निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लभवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : THIRD YEAR B. A.</p> <p>Name of the Subject : SANSKRIT (PRINCIPAL) - 6</p> <p>Subject Code No. : 0 1 2 1 Section No. (1, 2,.....): NIL</p>	<p>Seat No. : <input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/><input type="text"/></p> <div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; text-align: center; margin-top: 10px;">Student's Signature</div>
--	--

१	कोईपक्ष त्रश श्लोक सानुवाद समजावो :	१५
1	Explain any three of the following with translation :	15
	(१) श्रुताध्ययनसंपन्ना धर्मज्ञाः सत्यवादिनः ।
राज्ञा सभासदः कार्या रिपौ मित्रे च ये समाः ॥	
	(२) साहसस्तेयपारुष्यगोभिशपात्याये स्त्रियाम् ।
विवादयेत्सद्य एव कालोऽन्यत्रेच्छया स्मृतः ॥	
	(३) प्रपन्नं साधयन्नर्थं वाच्यो नृपतेर्भवेत् ।
साध्यमानो नृपं गच्छन्दण्डयो दाप्यश्च तद्धनम् ॥	
	(४) चरित्रबन्धककृतं स वृद्ध्या दापयेद्धनम् ।
सत्यंकारकृतं द्रव्यं द्विगुणंप्रतिदापयेत् ॥	
	(५) उभयानुमतः साक्षी भवत्येकोऽपि धर्मवित् ।
सर्वः साक्षी संग्रहणे चौर्यपारुष्यसाहसे ॥	
२	धर्मशास्त्रानो उद्भव अने विकासनी यर्था करो.	१४
2	Discuss the evolution and development of धर्मशास्त्र.	14

अथवा / OR

૨	નોંધ લખો :	૧૪
2	Write notes :	14
	(૧) ઉપનિધિ ।	
	(૨) યાજ્ઞવલ્ક્યનું જીવન	
	(2) The life of Yagnavalkya.	
૩	કોઈપણ બે વિધાનો સમજાવો :	૧૦
3	Explain any two statements with translation :	10
	(૧) સાક્ષાત્કારિપ્રમાકરણં પ્રત્યક્ષમ્ । સાક્ષાત્કારિણી ચ પ્રમા સૈવોચ્યતે યા ઇન્દ્રિયજા ।	
	(૨) અતિદેશવાક્યાર્થસ્મરણસહકૃતં ગોસાદશ્યવિશિષ્ટપિણ્ડજ્ઞાનમુપમાનમ્ ।	
	(૩) યથાર્થાનુભવઃ પ્રમા ।	
	(૪) તથા હિ પીનો દેવદત્તો દિવા ન ભુક્ત્ત્વે દષ્ટે શ્રુતે વા રાત્રિભોજનં કલ્પયતે ।	
૪	(અ) તર્કભાષાને આધારે શબ્દપ્રમાણ વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૧
4	(a) Discuss in detail the શબ્દપ્રમાણઃ according to તર્કભાષા.	11
અથવા / OR		
૪	(અ) તર્કભાષાને આધારે અનુમાન પ્રમાણ વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો.	૧૧
4	(a) Discuss in detail the અનુમાન પ્રમાણ according to તર્કભાષા.	11
	(બ) કોઈપણ બે નોંધ લખો :	૧૦
	(b) Write short note on any two :	10
	(૧) ઉપમાનમ્ ।	
	(૨) અભાવઃ ।	
	(૩) હેત્વાભાષ ।	
	(૪) નિગ્રહસ્થાનાનિ ।	
૫	નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો :	૧૦
5	Translate into Sanskrit any one of the following :	10
	(૧) શ્રી રામનો સીતા પ્રત્યેનો પ્રેમ અપાર હતો. સુવર્ણમૃગની વૃથા શોધ પછી રામ પંચવટી પાછા ફર્યા અને સીતાજીને ન જોયા ત્યારે તેમણે જે શોક કર્યો હતો એ આ વાતની પુરતી સાબિતી આપે છે. શ્રી રામને પોતાને સીતાની શુદ્ધતા વિશે લગારે શંકા ન હતી. રાવણના નાશ પછી અગ્નિ પરીક્ષામાં સીતાનાં પરિશુદ્ધ ચારિત્ર્યની ખાતરી સૌને થઈ ગઈ હતી.	

- (1) Shri. Rama's love towards Sita was intense, his disconsolate state when on his return to panchvati after futile chase of golden deer he found the asarama empty, bears ample testimony to this Shri Rama had no suspicion about her irreproachable purity. The fire - ordial before the re - union, after Ravana's ends, has proved her absolute fidelity.
- (2) એક રાજા મહાન ધર્માત્મા અને દયાળુ હતો, પણ ભૂલથી તેનાથી કોઈ પાપ થઈ ગયું હતું. જ્યારે તેનું મૃત્યું થયું ત્યારે તેને લેવા માટે યમરાજના દૂતો આવ્યા. યમના દૂતોએ રાજાને કંઈ પણ કષ્ટ આપ્યું નહિ. યમરાજે તેમને એટલું જ કહ્યું હતું કે તેઓ રાજાને માન સાથે નરક આગળથી પસાર થનાર માર્ગથી લઈ આવે. રાજાની ભૂલથી જે પાપ થયું હતું તે માટે તેને આટલી જ સજા પૂરતી હતી.
- (2) There was a king highly religious and kind. But unweakly he committed a sin. When he died, the messengers of God of Death arrived there to fetch him. The messengers of Yama did not trouble him at all. Yama had told them only this, that they should bring him respectfully through the path passing by the hell. This much punishment was quite sufficient for the sin committed by the king.
-